

**Силабус навчальної дисципліни
«ГЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ
З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ»**

Галузь знань: 23 Соціальна робота
 Спеціальність: 231 Соціальна робота
 Освітньо-наукова програма: Соціальна робота (2022)
 Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень
 Курс: II
 Семестр: 3

Факультет	соціальної та психологічної освіти
Кафедра	соціальної педагогіки та соціальної роботи
Викладач(-і)	ПІБ: Войтовська Алла Іванівна Посада: викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи E-mail: a.i.voytovska@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=11868
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента (ВК 03)
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	4 / 120
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Очна (денна) форма: лекції (16 год.), практичні (24 год.), самостійна робота (40 год.), індивідуальні завдання (40 год.). Заочна форма: лекції (4 год.), практичні (4 год.), самостійна робота (56 год.), індивідуальні завдання (56 год.).
Політика дисципліни <i>(Академічна доброчесність. Відвідування занять. Креативна ініціативна здобувача вищої освіти)</i>	<p>Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень.</p> <p>Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.</p> <p>Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> – не запізнюватися на заняття; – не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку; – самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття; – конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях; – брати активну участь в освітньому процесі; – своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи; – включити мобільний телефон на беззвучний режим під час занять; – бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів; – участь у контрольних заходах (поточний контроль,

	<p>модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль);</p> <p>– будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.</p> <p>Високо цінується академічна доброчесність.</p> <p>Відпрацювання пропусків занять є обов'язковим і передбачає самостійне виконання завдань, які вирішувалися на занятті.</p> <p>Викладач – прихильник демократичних стосунків зі здобувачами; вважає неприпустимими в навчальній аудиторії безвідповідальність, лінь, плагіат і байдужість; всемірно заохочує ініціативність, зацікавленість, творчість, вміння і бажання працювати; цінує допитливість, гумор та креативність.</p>
<p>Що будемо вивчати?</p>	<p>Сутність поняття гендеру як соціально-психологічного явища та предмет міждисциплінарного наукового пізнання; основні чинники соціалізації статі та соціально-психологічних механізми набуття гендерної ідентичності в онтогенезі людини, маскулінізації, фемінізації та андрогінізації її поведінки в контексті інклюзивної освіти; прояви традиційних та егалітарних гендерних орієнтацій в призмі інклюзії і її різних сферах людської життєдіяльності; результати порівняльних експериментальних досліджень з диференціації соціальних властивостей, науковими розробками прикладних аспектів гендеру в рамках різних мікросоціумів та етнокультур, виховних та освітніх систем; погляд на війну через гендерну лінзу.</p>
<p>Чому це треба вивчати?</p>	<p>Для володіння знаннями, практичними вміннями і навичками організації гендерної соціалізації дітей та молоді з особливими освітніми потребами; забезпечення можливості для навчання молоді з інвалідністю; підтримка та розширення можливості молоді в осмисленні гендерного суспільства, у якому вони живуть, і у взаємодії з ним; підтримка молодих людей з інвалідністю в активному й конструктивному освоєнні гендерних відносин.</p>
<p>Яких результатів можна досягнути?</p>	<p>Очікувані результати навчання:</p> <p>ДПРН 3. Здійснювати психолого-педагогічний супровід дітей та молоді в умовах інклюзивної освіти; реалізувати засоби гендерної соціалізації дітей та молоді з особливими освітніми потребами.</p> <p>Розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального кругозору; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики.</p>

	<p>Будувати тлумачно-інтерпретаційні моделі для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислювати наявні та створювати нові знання та/або професійні практики у сфері соціальної роботи.</p>
<p>Як можна використати набуті знання та уміння?</p>	<p>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:</p> <p>ДФК 3. Здатність до здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей та молоді в умовах інклюзивної освіти; реалізації засобів гендерної соціалізації дітей та молоді з особливими освітніми потребами.</p> <p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері соціальної роботи, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального культурного кругозору та дотримання принципів професійної етики й академічної доброчесності.</p> <p>Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері соціальної роботи.</p> <p>Розвинути базові soft skills: креативність, робота в команді, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Тема 1.1. Гендер як наука та навчальна дисципліна Тема 1.2. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності Тема 1.3. Гендерні ролі та стереотипи Тема 1.4. Правові аспекти гендеру та інклюзії Тема 2.1. Гендер, інклюзія та ЗМК Тема 2.2. Гендерні відносини в родині осіб з особливими освітніми потребами Тема 2.3. Гендер і мова</p>
<p>Обов'язкові завдання</p>	<p>Науково-пошукова, творча робота, спрямована на розробку соціального інклюзивного проєкту.</p> <p>Теми проєктів: соціально-психологічна реабілітація вразливих категорій громадян внаслідок війни; гендерночутлива мова як ресурс подолання дискримінації; гендерні ролі та стереотипи; «гендерні лекала» зовнішнього вигляду молоді з інвалідністю; роль ЗМК у формуванні інклюзивного світогляду.</p> <p>Робити інклюзивний гендер-квест «Шлях до гармонії».</p> <p>Написання есе з позиції подолання таких стереотипів: чоловіки розумніші за жінок; справжньої дружби між чоловіками і жінками бути не може; жінки є романтичними, а чоловіки – ні; жінка за кермом – це катастрофа; чоловіки – полігамні істоти, жінки – моногамні.</p> <p>Проведення дослідження на факультеті із гендерної проблематики</p>

Міждисциплінарні зв'язки	
Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	<p>1. Войтовська А. І., Кравченко О. О., Коляда Н. М. Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів». <i>Неформальна освіта: кращі практики і проекти</i>. 2019. Вип. 2. С. 117–120.</p> <p>2. Карагодіна О. Г., Семигіна Т. В. Гендерна освіта у підготовці соціальних працівників. Вінниця: Європейська наукова платформа, 2020. С. 25–37.</p> <p>3. Кравченко Оксана, Войтовська Алла, Лисенко Анна, Сарнацька Аліна. Формування гендерно недискримінаційного середовища в умовах закладу вищої освіти. <i>Соціальна робота та соціальна освіта</i>. 2022. № 1 (8). С. 160–170.</p> <p>4. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Гендерна соціалізація дітей та молоді з особливими освітніми потребами» (ОНП «Соціальна робота», спеціальність 231 соціальна робота): навч.-метод. посібн. / уклад.: Войтовська А. І.; Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т соц. та псих. освіти, каф. соц. педагогіки та соц. роботи. Умань : УДПУ, 2022. 31 с.</p> <p>5. Семигіна Т. В., Ярошенко А. А. Гендерна компетентність соціальних працівників: науковий дискурс. <i>Tendenze attuali della moderna ricerca scientifica: der Sammlung wissenschaftlicher Arbeiten «ΛΟΓΟΣ» zu den Materialien der internationalen wissenschaftlich-praktischen Konferenz</i>, Stuttgart, 5 Juni 2020. Stuttgart: Europäische Wissenschaftsplattform, 2020. B. 2. S. 32–33.</p> <p>6. Войтовська А. І. Гендерна соціалізація студентської молоді з особливими освітніми потребами в умовах ВНЗ : дис. ... д-ра філ. : 231. Умань, 2020. 278 с.</p> <p>7. Войтовська А. І. Погляд на війну через гендерну лінзу. Соціально-психологічна реабілітація вразливих категорій громадян від наслідків війни : колективна монографія . [О. Д. Сафін, Н. М. Коляда та ін.] ; за заг. ред. О. О. Кравченко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. ФОП Ямчинський О.В., 2022. С. 127–135.</p> <p>8. Гендерний паспорт Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини . МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: О. О. Кравченко, А. І. Войтовська. Умань: 2022. 32 с.</p> <p>9. Соціальна робота та соціальна освіта. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. URL: http://srsou.edu.ua</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>1. Електронна бібліотека Української асоціації жіночої історії. URL: http://www.womenhistory.org.ua/index.php/elektronni-resursi/16-elektronna-biblioteka</p> <p>2. Музей історії жіноцтва, жіночого і гендерного руху.</p>

	<p>URL: http://gender.at.ua</p> <p>3. Бібліотека Гендерного центру «Крона». URL: http://www.krona.org.ua/nash.html</p> <p>4. Видання Фонду Г. Бьойля. URL: http://www.ua.boell.org/web/35.html</p> <p>5. Жінки у політиці: вибори 2012. URL: http://vybory2012.wcu-network.org.ua/</p> <p>6. Гендерна мапа України. URL: http://gendermap.org.ua</p>
Поточний контроль	Поточний контроль: усний контроль (під час опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.); письмовий контроль (контрольна робота/тест у письмовій формі); комбінований контроль; презентація самостійної роботи здобувача; практичний контроль (під час практичних робіт); тестовий контроль.
Підсумковий контроль	Залік

Розробник

Алла ВОЙТОВСЬКА